

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně **B. P.**, zastoupené JUDr. Annou Bělunkovou, advokátkou AK se sídlem v Ostravě, Tovární 3, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o vdovský důchod, o kasační stížnosti žalobkyně - stěžovatelky B. P. proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 11. 2002, č. j. 18 Ca 120/2002-10,

takto:

I. Kasační stížnost se **zamítá**.

II. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 21. 11. 2002, č. j. 18 Ca 120/2002-10 Krajský soud v Ostravě potvrdil rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 4. 2002, kterým tato odňala B. P. od 22. 5. 2002 vdovský důchod podle ust. § 56 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění, s odůvodněním, že nárok na vdovský důchod má žena pouze po manželovi, a s ohledem na to, že navrhovatelka s druhým manželem F. P. byla rozvedená, nárok na vdovský důchod po prvním manželovi F. P. nemá.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 4. 2002, obsahem dávkového spisu navrhovatelky, jakož i výpovědí navrhovatelky a poté dospěl k závěru, že opravný prostředek navrhovatelky není důvodný. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z dávkového spisu navrhovatelky vzal krajský soud za prokázané, že navrhovatelka uzavřela dne 3. 12. 1939 sňatek s F. P., který byl dle osvědčení Ministerstva národního obrany ze dne 17. 8. 1972 uznán za účastníka národního boje za osvobození podle zákona č. 255/1946 Sb., s tím, že se mu podle ust. § 15 cit. zák. započítává doba od 15. 3. 1939 do 8. 7. 1940 jako účastníku domácího odboje a doba od 9. 7. 1940 do 1. 5. 1945 jako československému politickému vězni, umučenému v koncentračním táboru. Navrhovatelka se opětovně provdala za F. P. a toto manželství bylo rozvedeno v roce 1958. Rozhodnutím bývalého Úřadu důchodového zabezpečení v Praze k žádosti navrhovatelky jí byl přiznán vdovský důchod od 16. 11. 1971 podle zák. č. 161/1968 Sb., v platném znění, ve výši 890,- Kč. Své rozhodnutí Krajský soud v Ostravě odůvodnil tím, že navrhovatelka na tento důchod nárok podle § 30 odst. 4 věty první zákona čís. 101/1964 Sb., podle kterého nárok na vdovský důchod zaniká provdáním, neměla, a neměla ho ani podle zák. č. 121/1975 Sb., přičemž citované právní předpisy, jakož i zákon č. 161/1968 Sb., neznaly žádné výjimky pro účastníky odboje, resp. pro vdovy po těchto účastnících. Jestliže tedy bývalý Úřad důchodového zabezpečení v Praze rozhodnutím ze dne 2. 1. 1973 vdovský důchod navrhovatelce po jejím bývalém manželovi F. P. od 16. 11. 1971 přiznal, postupoval tak protiprávně. Jestliže tedy podle krajského soudu Česká správa sociálního zabezpečení napadeným rozhodnutím ze dne 8. 4. 2002 navrhovatelce vdovský důchod s odkazem na ust. § 56 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění, odňala, postupovala tak zcela v souladu s výše citovanými právními předpisy, neboť navrhovatelka nárok na vdovský důchod po zemřelém F. P. pozbyla, a to opětovným provdáním za F. P.

Proti rozsudku krajského soudu podala včas odvolání žalobkyně. O jejím odvolání Vrchní soud v Olomouci nerozhodl do 31. 12. 2002. Podle ust. § 129 odst. 3 zák. č. 150/2002 Sb., - soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), bylo řízení o jejím odvolání zastaveno dnem nabytí účinnosti zákona č. 150/2002 Sb. Účastník tohoto řízení mohl do 31. 1. 2003 podat proti rozhodnutí soudu o opravném prostředku kasační stížnost podle zák. č. 150/2002 Sb.

Žalobkyně ve stanovené lhůtě tj. do 31. 1. 2003 podala kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu. Pro řízení o kasační stížnosti je žalobkyně – dále stěžovatelka zastoupena advokátkou JUDr. Annou Bělunkovou, a to na základě plné moci ze dne 28. 1. 2003. Splnila tak podmínku stanovenou v ust. § 105 odst. 2 s. ř. s., podle níž stěžovatel musí být zastoupen advokátem, nemá-li sám vysokoškolské právnické vzdělání.

V kasační stížnosti stěžovatelka namítla, že jí byl vdovský důchod po účastníku odboje přiznán rozhodnutím bývalého Úřadu důchodového zabezpečení v Praze ze dne 2. 1. 1973 číslo xxx ode dne 16. 11. 1971 dle zák. č. 161/1968 Sb., na základě žádosti, ve které pravdivě uvedla veškeré skutečnosti rozhodné pro přiznání vdovského důchodu. Od tohoto rozhodnutí nedošlo na straně stěžovatelky k žádné změně, kterou by byla povinna oznámit, nejsou tedy splněny podmínky pro použití ustanovení § 56 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění. Stěžovatelka dále v kasační stížnosti uvedla, že důvodně předpokládala zákonnost rozhodnutí, když bývalý Úřad důchodového zabezpečení v Praze zjistil skutečný stav věci a měl náležité podklady pro rozhodnutí. Nedošlo–li podle stěžovatelky ke změně poměrů, je způsob, jakým shora citované rozhodnutí bylo zrušeno, nezákonný. Stěžovatelka proto Nejvyššímu správnímu soudu navrhla, aby kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil.

Česká správa sociálního zabezpečení ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 5. 5. 2003 uvedla, že i přes podanou kasační stížnost nemá žádné výhrady k rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 11. 2002, sp. zn. 18 Ca 120/2002, jímž bylo jako věcně správné a zákonu odpovídající rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 4. 2002 číslo xxx potvrzeno a je toho názoru, že Krajský soud v Ostravě rozhodl v této věci zcela správně a proto navrhla, aby byla kasační stížnost stěžovatelky zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 s. ř. s. a dospěl k závěru, že námitka stěžovatelky, že pokud od vydání rozhodnutí bývalého Úřadu důchodového zabezpečení v Praze ze dne 2. 1. 1973 číslo xxxx, na základě kterého jí byl přiznán vdovský důchod po bývalém manželovi F. P. od 16. 11. 1971, nedošlo k žádné změně skutečností rozhodných pro trvání nároku na dávku, kterou by byla povinna oznámit, nejsou splněny podmínky pro použití ustanovení § 56 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění., není důvodná.

Podle ust. § 30 odst. 4 věty první zák. č. 101/1964 Sb., v platném znění, nárok na vdovský důchod zaniká provdáním. Jestliže se tedy stěžovatelka jako vdova pobírající po prvním manželu F. P. vdovský důchod znovu v roce 1949 provdala za F. P., nárok na vdovský důchod jí zanikl. Tento nárok se neobnovil ani po té, co se stěžovatelka se svým druhým manželem F. P. rozvedla. V souladu s ust. § 30 odst. 4 věty za středníkem cit. zák., by jí totiž nárok na dřívější vdovský důchod mohl vzniknout znovu pouze při opětovném ovdovění, jestliže by jí nárok na vdovský důchod náležel, kdyby se znovu neprovdala, a jestliže by jí nenáležel nárok na vdovský důchod po posledním manželu. Nárok na vdovský důchod po bývalém manželovi stěžovatelce nevznikl ani podle později platných předpisů.

Krajský soud v Ostravě tedy nepochybil, když potvrdil jako věcně správné napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, kterým byl stěžovatelce vdovský důchod podle ust. § 56 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb. v platném znění, odejmut od 22. 5. 2002, tedy ode dne následujícího po doručení rozhodnutí a tedy v souladu s ustanovením § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb.

Důvody kasační stížnosti stěžovatelka podřadila pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., - tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, když podle stěžovatelky přestože na její straně nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro trvání nároku na dávku, bylo aplikováno ust. § 56 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění, a vdovský důchod jí byl odejmut. Tyto důvody kasační stížnosti nebyly prokázány.

Při shrnutí výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podaná kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s., zamítl.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože stěžovatelka ve věci neměla úspěch a žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení nemá právo na náhradu nákladů řízení, vzhledem k ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., i když ve věci měla úspěch, protože přiznání náhrady nákladů správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, důchodového zabezpečení vylučuje cit. ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. 8. 2003

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu